

BIOLOGICKÝ PRŮZKUM ÚZEMÍ ZÁMĚRU

REVITALIZACE DOPROVODNÉ ZELENE KOLEM MLÝNSKÉ STROUHY V ODRÁCH EXTRAVILÁN

Mgr. RADIM KOČVARA

Záříčí 92
CZ – 768 11 Chropyně
IČO: 730 68 021, DIČ: CZ7808155432
Tel: 604 356 795, email: burunduk@seznam.cz

Pohled přes řeku Odru na lemový porost Mlýnské strouhy v části středního úseku (RK)

Rozdělovník

Výtisk č. 2–4: MĚSTO ODRY, Masarykovo nám. 25, 742 35 Odry
Výtisk č. 1: Mgr. RADIM KOČVARA, Záříčí 92, 768 11 Chropyně

V Záříčí, 19. března 2018
Mgr. Radim Kočvara

Mgr. Radim Kočvara
Záříčí 92, 768 11 Chropyně
IČO: 730 68 021
DIČ: CZ7808155432

1. ÚVOD

Na základě zadání objednatele (Město Odry) byl zhotovitelem proveden biologický průzkum území záměru „Revitalizace doprovodné zeleně kolem Mlýnské Strouhy v Odrách – Extravilán“. Hodnocení je vypracováno pro potřeby žádosti o dotaci.

Zhotovitel se v předloženém průzkumu a posouzení zabývá posouzením možného vlivu uvažovaného záměru na zájmy ochrany přírody s důrazem na zájmové taxony, kterými jsou saproxyliční brouci, ptáci a netopýři. Činnost zhotovitele přitom spočívala ve zjišťování a zhodnocení výskytu zájmových druhů živočichů, zejména druhů vzácných a zvláště chráněných, a v následném posouzení dopadů uvažovaného záměru na jejich populace v dotčené oblasti. Cílem hodnocení je tak především posoudit dopad záměru na živočichy s důrazem na zvláště chráněné druhy dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky MŽP ČR č. 175/2006 Sb.

Terénní průzkum umožnil pečlivé prozkoumání dotčené oblasti a zhodnocení významu území jako takového, a to především s ohledem na přítomné biotopy a celkový charakter území z hlediska širších vztahů. Přitom byl hodnocen výskyt nejen přímo v zájmovém území, ale i v blízkém okolí, a to s ohledem na možné ovlivnění druhů, pro které může být území troficky významné.

2. CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Centrální část území se nachází na 49.6708206N, 17.8226044E ve čtverci 6372b sítě mezinárodního kvadrátového mapování organismů (PRUNER & MÍKA 1996). Nadmořská výška se pohybuje okolo 292–302 m n. m.

Geomorfologicky spadá zájmové území do Krkonoško-jesenické soustavy, Jesenické podsoustavy, celku Nízký Jeseník, podcelku Vítkovská vrchovina, okrsku Oderská kotlina (DEMEK 1987). Klimaticky se zájmové území nachází na rozhraní oblasti MT9 a MT10 (QUITT 1971).

Převládá zde klima, které je charakterizováno dlouhým létem, léto je teplé a suché až mírně suché, krátké přechodné období s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátká zima, mírná a suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná roční teplota činí 7–8,0 °C, roční srážkový úhrn 700 mm (QUITT 1971).

Podle biogeografického členění (CULEK 1996) spadá území do bioregionu 1.54 Nízkojesenického. Dle regionálně fyto geografického členění náleží území do fyto geografického okresu 76a Moravská brána vlastní (SKALICKÝ 1988). Podle mapy Potenciální přirozené vegetace České republiky (NEUHÄUSLOVÁ et al. 2001) je dominantní fytocenózou území Karpatská ostřicová dubohabřina (*Carici pilosae-Carpinetum*), kolem řeky Odry pak Střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*), místy v komplexu s mokřadními olšinami (*Alnion glutinosae*), sv. *Alnion incanae*.

Z lokalit soustavy Natura 2000 se v místě záměru žádné Ptačí oblasti (PO) ani Evropsky významné lokality (EVL) nevyskytují. Totéž platí pro zvláště chráněná území.

Dřevinné porosty kolem Mlýnské strouhy a v širším pojetí v nivě řeky Odry jsou dle §3 odst. 1 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. významným krajinným prvkem. K zásahům, které by mohly vést k poškození VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, v souladu s §4 odst. 2 zákon, opatřit závazné stanovisko dotčeného orgánu ochrany přírody. Samotný Mlýnský náhon se svými přilehlými břehovými porosty je vymezen jako VKP pod č. 36106. V severní části je lokalita součástí vymezeného RBC 249 U Oder, jižní část je pak součástí RBK 528.

Dotčené dřevinné porosty se nachází v severní části zastavěného území mezi historickým jádrem města a severním okrajem městského kluziště a dále plochou, která se nachází na severním okraji městské zástavby, kde navazující řadové garáže. Dřeviny se většinou nachází podél Mlýnské náhonu, v jehož jižní části je koryto opevněno, severní část má přirozený charakter. Jedná se o veřejně přístupné plochy sídelní zeleně, na kterých probíhá nepravidelná údržba.

V území rostou převážně listnaté stromy. Na svazích dominují lípy *Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, dále habr obecný *Carpinus betulus*, duby *Quercus robur*, *Q. petraea* a javory *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*. Na plošině podél náhonu pak rostou z dalších druhů zejména olše lepkavé *Alnus glutinosa*, vrby *Salix alba*, *S. euxina*, jasan ztepilý *Fraxinus excelsior*. Podél hřbitovního plotu roste řada mohutných okrasných červenolistých buků lesních *Fagus sylvatica*.

Z dalších druhů jednotlivě bříza bělokorá *Betula pendula*, třešeň obecná *Prunus avium*, ořešák královský *Juglans regia*, vrba jíva *Salix caprea*, vrba košíkářská *Salix viminalis*. Z jehličnatých dřevin jednotlivě jedle ojíňená *Abies concolor* a smrk pichlavý *Picea pungens*.

Bohaté je rovněž keřové patro, kde dominuje bez černý *Sambucus nigra*, svída krvavá *Cornus sanguinea*, líska obecná *Corylus avellana*, střemcha obecná *Prunus padus*, v severní části rovněž ostružiník *Rubus fruticosus* agg., ostružiník maliník *Rubus idaeus*, ptačí zob obecný *Ligustrum vulgare*. Místy je vysazena rovněž svída bílá *Cornus alba*, pustoryl *Philadelphus* sp. a pámelník bílý *Symphoricarpos albus*.

Ke kácení jsou navrženy zejména keřové skupiny nepůvodních druhů např. *Symphoricarpos albus*, *Cornus alba*). U značné části ponechaných dřevin jsou navržena pěstební opatření k zajištění jejich další existence. Navrženy jsou především následující typy řezů – zdravotní, bezpečnostní, případně lokálně stabilizační.

3. METODIKA

Průzkum byl zaměřen na zjištění výskytu jednotlivých taxonů a posouzení vhodnosti území pro život a rozmnožování živočichů. Návštěvy území byly aktuálně provedeny 19. 3. 2018, kdy byly ověřeny úkryty živočichů v dřevinách a hnízda na stromech. Podstatné jsou pak kontroly lokality a okolí v denních a nočních hodinách provedené 5. 5. a 17. 5. 2016 a 7. 8. 2017. Dále jsou využity údaje získané při průzkumu Odry, Mlýnského náhonu a pobřežních porostů zahrnujících dotčené území v r. 2007 (12. 6., 20. 6. a 28. 6.), 2003 (16. 4., 17. 5. a 7. 6.) a v r. 2013 (18. 4., 23. 5., 14. 6. a 5. 7.).

Výsledky jsou v případě relevantnosti údajů doplněny o publikované údaje v rámci širšího okolí (ŠTASTNÝ, BEJČEK & HUDEC 2006, MIKÁTOVÁ et al. 2001, MORAVEC 1994, ANDĚRA & HANZAL 1995, 1996, ANDĚRA 2000, ANDĚRA & BENEŠ 2001, 2002, ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, ANDĚRA & HANÁK 2007, HANÁK & ANDĚRA 2005, 2006). Rovněž je zohledněna Nálezová databáze AOPK (ANONYMUS 2018).

Vzhledem k vysoké druhové rozmanitosti bezobratlých a charakter záměru byl orientační faunistický průzkum cíleně zaměřen na výskyt indikačně významného a druhově rozmanitého taxonu brouků, a to přednostně saproxylické druhy s vazbou na dřeviny. Dále pak na zvláště chráněné druhy bezobratlých (viz vyhl. 395/1992 Sb., v platném znění), případně druhy ohrožené (HEJDA et al. 2017). Výběr studovaných skupin bezobratlých byl proveden s ohledem na vysoké zastoupení indikačně významných druhů (KOOMEN & van HELSDINGEN 1996), jejichž kvalitativního zastoupení lze využít při hodnocení biologické kvality zájmového území.

Při determinaci materiálu bylo postupováno podle determinačních klíčů: ASPÖK et al. (1980), DLABOLA (1954), HANEL & ZELENÝ (2000), HŮRKA (1996), JAVOREK (1947), KRATOCHVÍL (1957, 1959), MAY (1959), PAVELKA & SMETANA (2003), KOČÁREK et al. (2005).

Cíleně byl proveden specializovaný průzkum zaměřený na inventarizaci saproxylických brouků v dotčené části území. Vlastní průzkum byl zaměřen na ochránářsky významné druhy saproxylických brouků, tj. v první řadě na druhy zvláště chráněné a dále druhy jinak faunisticky významné, např. zástupci Červeného seznamu bezobratlých ČR (HEJDA et al. 2017).

S ohledem na charakter lokality byli brouci hledáni především individuálně zejména na kmelech dřevin, v dutinách, v trouchu, ve starých požercích, pod šupinami kůry, na tzv. zrcadlech v místech bez kůry a sklepáváním pomocí sklepávadla ze spodních větví stromů.

Zkoumaní obratlovců byli sledováni jak vizuálně, tak akusticky, jejich výskyt byl posuzován z kvalitativního, v případě vzácných druhů i kvantitativního hlediska. U ptačích druhů bylo v rámci možností zjišťováno, zdali na lokalitě hnízdí či nikoli, a na které biotopy a části území jsou nebo mohou být vázány. Výskyt netopýrů byl ověřován průzkumem dutin ve stromech, s ohledem na možnou přítomnost jedinců či stop po pobytu (trus) a při noční kontrole (provedené 17. 5. 2016) pomocí ultrazvukového detektoru Pettersson D1000X.

Využito je rovněž údajů z kontroly pobřežního porostu řeky Odry v úseku u Oder provedené v noci 7. 8. 2017 pomocí ultrazvukového detektoru Pettersson M500-384.

4. VÝSLEDKY

V následující části jsou uvedeny přehledy vybraných zjištěných druhů, rozdělených do zájmových skupin. Jsou uvedeny pouze ty druhy, které mají nebo mohou mít k zájmovému území konkrétní vztah (zjištěné anebo potenciální stanoviště pro rozmnožování, zimování, potravní stanoviště, tahová zastávka). Ostatní druhy, pro které je území netypické a jejichž výskyt lze charakterizovat jako náhodný nebo ojedinělý (vyskytují se v jiných typech prostředí), nejsou uváděny. Význačné druhy rostlin nebyly v území identifikovány.

U každého druhu je uveden stupeň ohrožení, a to podle přílohy č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky MŽP ČR č. 175/2006 Sb. k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., podle Červených seznamů ČR (HEJDA ET AL. 2017, GRULICH & CHOBOT 2017, CHOBOT & NĚMEC 2017). Dále je uvedeno, zda se druh nachází v Příloze I Směrnice 79/409/EHS nebo v příloze II nebo IV Směrnice 92/43/EHS.

Zákonem chráněné druhy: O – Ohrožený druh, SO – Silně ohrožený druh, KO – Kriticky ohrožený druh; Červené seznamy obratlovců ČR: EX – Vyhynulý, RE – Druh vymizelý na území ČR, EW – Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě, CR – Kriticky ohrožený druh, EN – Ohrožený druh, VU – Zranitelný druh, NT – Téměř ohrožený druh, LC – Málo dotčený druh, NE – nevyhodnocené druhy, DD – taxon, o němž jsou nedostatečné údaje. I, II, IV – druh je uveden v příslušné příloze Směrnice 79/409/EHS nebo 92/43/EHS. Kategorie LC není u ptáků a netopýrů uváděna.

Stupeň ohrožení je u rostlin uváděn podle Červeného seznamu ohrožených druhů rostlin České republiky (GRULICH 2012, GRULICH & CHOBOT 2017) a podle Vyhlášky 395/1992 Sb.

A1 – vymizelý a vyhynulý druh, A2 – nezvěstný druh, A3 – nejasná kategorie vyhynulý nebo nezvěstný. C1 – kriticky ohrožený druh, C2 – silně ohrožený druh, C3 – ohrožený druh, C4 – vzácnější taxony vyžadující pozornost. U některých kategorií je pak dodatečně uveden také důvod klasifikace. Může to být vzácnost (r), nebo trend (tedy mizení, t) a pak rovněž důvod smíšený, tedy vzácnost spojená s trendem (b). Vznikly tedy tyto nové podkategorie:

r – vzácnost. Aby taxon splnil podmínku vzácnosti, jako kriticky ohrožený (C1) se vyskytuje na 1–5 lokalitách, jako silně ohrožený (C2) na 6–20 lokalitách. Populace jsou víceméně stabilní, v posledním období výrazně neustupují, ani v minulosti nedošlo k výraznějšímu úbytku;

t – trend. V kategorii kriticky ohrožených (C1) se předpokládá úbytek alespoň 90 % historických lokalit, v kategorii silně ohrožených úbytek 50–90 %. Do úbytku se u většiny druhů, zejména u taxonů s obtížným šířením, nezapočítávají nové nálezy na lokalitách, které v minulosti nebyly (dostatečně) probádány – lze předpokládat, že takové druhy se tam vyskytovaly i v minulosti;

b – kombinace vzácnosti i trendu. Taxon splňuje pro zařazení podmínku vzácnosti do příslušné kategorie nebo ji velmi lehce překračuje, ale současně na některých lokalitách zanikl nebo se na nich jeho populace výrazně zmenšila. U dlouhověkých dřevin je důvodem pro tuto klasifikaci i při relativně dobré kondici současných populací i slabé zmlazování.

4.1 BEZOBRATLÍ

Mimo dále uvedené druhy brouků, zjištěné při specifickém průzkumu saproxylických druhů, a čmeláky, nebyly pozorovány zvláště chráněné či vzácné druhy bezobratlých, u kterých by bylo na místě uvažovat o jejich potenciálním dotčení.

Čmeláci r. *Bombus*, ohrožený taxon dle vyhlášky. Čmeláci představují významnou gildu opylovačů, v lučním ekosystému zastávají konstitutivní funkci ve vztahu k vegetaci. V regionu jsou čmeláci poměrně častí, zejména pak při lesních okrajích, v nivách řek a na místech kvetoucí vegetace. Pozorován byl pouze *B. terrestris*, další druhy lze očekávat, zejména pak na lučních plochách východně od lokality (bermy řeky Odry). Výskyt byl zjištěn jednotlivě na přeletu, druh nemá hnízda v blízkém okolí dřevin, jeho dotčení lze vyloučit. Výskyt přímo v dotčeném území (místa kácení a zásahů) je alochtonní, čmeláci zde zaletují z okolí.

Mravenci r. *Lasius*: Rod *Lasius* zahrnuje běžné druhy, často využívající dutiny ve kmenech. Na některých lípách byli pozorováni mravenci rodu *Lasius*. Jedná se o zcela běžné druhy, u kterých není nutné přijímat žádná opatření.

Saproxylické druhy brouků patří do specifické skupiny, často vázané právě na dřeviny v rámci parkovitých výsadeb a alejí, a to z důvodu stáří dřevin a tím vzniku optimálních podmínek pro život a rozmnožování těchto druhů.

Biologickou hodnotu z hlediska zachování populací ohrožených druhů bezobratlých mají zejména staré a přestárlé prosychající stromy s dutinami, obnaženým dřevem, napadené hnilobami apod. Problematickým momentem zachování těchto stromů je mnohdy převažující uplatňované hledisko bezpečnosti a estetické funkce těchto stromů, ačkoliv jsou k dispozici kompromisní řešení, která umožňují zachovat jak bezpečnost lidí, tak i biologickou hodnotu lokalit. V praxi je tak důležité ověřovat význam těchto dřevin z pohledu možného výskytu vzácných druhů.

Determinovaný materiál průzkumu dřevin v řešeném území a nejbližším okolí zahrnuje běžně se vyskytující druhy. Žádný z druhů vázaný přímo na řešené dřeviny není zvláště chráněný ani uveden v Červeném seznamu, jedná se o běžné druhy, u některých z nich se jedná o alochtonní výskyt související s blízkostí lesních porostů v okolí lokality. Na základě výsledku entomologického průzkumu a terénního šetření tak nebyl žádný jedinec dřevin klasifikován jako významný nebo potenciálně významný z pohledu saproxylických brouků. Níže je uveden seznam zjištěných taxonů saproxylických brouků, které byly zjištěny autorem v zájmovém území, doplněny jsou i další druhy.

PŘEHLED ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ

Anobiidae – červotočovití; *Dryophilus pusillus* (Gyllenhal, 1808), červotoč *Ptilinus* sp.

Anthribidae – větevníčkovití; větevníček obláčkový *Anthribus nebulosus* Förster, 1771.

Buprestidae – krascovití: polník *Agrilus* sp.

Cantharidae – páteříčkovití: páteříček sněhový *Cantharis fusca* Linnaeus, 1758, páteříček černavý *Cantharis nigricans* (O. F. Müller, 1776), páteříček *Cantharis pellucida* Fabricius, 1792.

Carabidae – střevlíkovití; *Tachyta nana* (Gyllenhal, 1810), *Calodromius spilotus* (Illiger, 1798), *Dromius quadrimaculatus* (Linnaeus, 1758), *Dromius agilis* (Fabricius, 1787), kvapník kovový *Amara aenea* (De Geer, 1774), šídlatec zářivý *Metallina lampros* (Herbst, 1784), pobřežník obecný *Elaphrus riparius* (Linnaeus, 1758), střevlíček měděný *Poecilus cupreus* (Linnaeus, 1758), kvapník plstnatý *Pseudoophonus rufipes* (De Geer, 1774), *Pterostichus melanarius* (Illiger, 1798), *Stenolophus teutonius* (Schränk, 1781).

Cerambycidae – tesaříkovití; kousavec hlodavý *Rhagium mordax* (DeGeer, 1775), tesařík smrkový *Tetropium castaneum* (Linnaeus, 1758), tesařík *Obrium brunneum* (Fabricius, 1793), polokrovečník menší *Molorchus minor* (Linnaeus, 1758), tesařík *Acanthocinus griseus* (Fabricius, 1793), *Grammoptera ruficornis* (Fabricius, 1781), kozlíček skvrnitý *Leiopus nebulosus* (Linnaeus, 1758), kozlíček ovocný *Tetrops praeustus* (Linnaeus, 1758) a tesařík pižmový *Aromia moschata* (Linnaeus, 1758) — NT.

Cerylonidae; *Cerylon histeroides* (Fabricius, 1792).

Curculionidae – nosatcovití: krytonosec šesulový *Ceutorhynchus obstrictus* (Marsham, 1802), *Nedys quadrimaculatus* (Linnaeus, 1758), listohlod žahavkový *Phyllobius pomaceus* Gyllenhal, 1834.

Elateridae – kovaříkovití; kovařík začoudlý *Agriotes ustulatus* (Schaller, 1783), kovařík tmavý *Agriotes obscurus* (Linnaeus, 1758), kovařík šedý *Agrypnus murinus* (Linnaeus, 1758), kovařík páskovaný *Athous vittatus* (Fabricius, 1792), kovařík lemovaný *Dalopius marginatus* (Linnaeus, 1758), kovařík protáhlý *Melanotus villosus* (Fourcroy, 1785).

Chrysomelidae – mandelinkovití: štítonoš zelený *Cassida viridis* Linnaeus, 1758, vrbař uh-lazený *Clytra laeviuscula* Ratzeburg, 1837, dřepčík vrbový *Crepidodera aurata* (Marsham, 1802), *Crepidodera aurea* (Geoffroy, 1785), mandelinka nádherná *Chrysolina fastuosa* (Scopoli, 1763), mandelinka ředkvičková *Gastrophysa viridula* (DeGeer, 1775), kohoutek modrý *Oulema obscura* (Stephens, 1831), mandelinka křenová *Plagiodera versicolora* (Laicharting, 1781).

Lucanidae – roháčovití: roháček kozlík *Dorcus parallelipipedus* (Linnaeus, 1758).

Melyridae – bradavičnickovití; *Dasytes plumbeus* (O. F. Müller, 1776), bradavičník dvoj-skvrnný *Malachius bipustulatus* (Linnaeus, 1758).

Monotomidae – lesklecovití; lesklec *Rhizophagus dispar* (Paykull, 1800).

Nitidulidae – lesknáčkovití; lesknáček podlouhlý *Pityophagus ferrugineus* (Linnaeus, 1761), lesknáček *Epuraea marseuli* Reitter, 1872, blýskáček řepkový *Brassicogethes aeneus* (Fabricius, 1775).

Silphidae – mrchožroutovití: mrchožrout černý *Phosphuga atrata* (Linnaeus, 1758).

Tenebrionidae – potěmnickovití; *Corticeus unicolor* (Piller & Mitterpacher, 1783), *Prionychus ater* (Fabricius, 1775).

Throscidae; *Aulonothroscus brevicollis* (Bonvouloir, 1859).

Trogossitidae – kornatcovití; kornatec dlouhý *Nemozoma elongatum* (Linnaeus, 1761).

Ze zajímavějších druhů tak byl pozorován jeden druh:

Tesařík pižmový *Aromia moschata* (Linnaeus, 1758) — NT. Larvy prodělávají vývoj ve starších vrběch (*Salix* sp.), preferuje zejména stromy oslabené a mechanicky poškozené. V současnosti dosud poměrně rozšířený, lokálně i hojný, nicméně v posledních desetiletích ubývá. V r. 2007 pozorován na vrbě u řeky Odry výše po proudu, vývoj je možný i v dotčeném území. Nicméně záměr je lokalizován mimo perspektivní vrby a atraktivní jedinci vrb nebudou dotčení, tj. ovlivnění druhu je zcela zanedbatelné.

4.2 OBRATLOVCI

Dále je uveden přehled významných druhů obratlovců zjištěných v prostoru uvažovaného zá-měru a jeho širšího okolí. Posouzení je pak zaměřeno zejména na ohrožené, případně zvláště chráněné anebo regionálně významné druhy. Uváděny jsou pouze druhy, které mají pro lokalitu jako takovou význam, z pohledu jejího posuzování, případně by bylo možné uvažovat o nějaké formě jejich dotčení ze strany uvažovaného záměru. K druhům, které nejsou blíže řešeny, typicky patří vzácnější migrující druhy, ke kterým patří často i vzácné, a zvláště chráněné druhy, jako např. bahňáci, dravci apod. Pokud není některý ze známých či dříve pozorovaných druhů v rámci lokality uváděn, je jeho dotčení považováno za zcela zanedbatelné a není tudíž blíže řešen. V rámci posuzování lokality tak byla řešena i předběžná otázka výskytu a dotčení některého z druhů, jejichž výskyty jsou známy v okolí a na lokalitě by se mohly objevit. Výsledný seznam je tak syntézou aktuálních poznatků o výskytu druhů v rámci lokality a zhodnocením jejich potenciálního dotčení dle nejlepších znalostí zhotovitele.

ŠUPINATÍ *Squamata*

Na lokalitě se nevyskytují, výskyt je velmi nepravděpodobný i v případě **ještěrky obecné** (*Lacerta agilis*) – SO, VU, IV, jejíž výskyt je znám z okraje řeky Odry.

DRAVCI *Accipitriformes*

Přímo v dotčeném území žádný druh nehnízdí, nejsou zde ani stará hnízda. Z běžných druhů zde pravidelně loví potravu poštolka obecná *Falco tinnunculus*. V bezprostředním okolí pak loví

potravu káně lesní *Buteo buteo*. Jednotlivě byl při lovu pozorován **krahujec obecný** *Accipiter nisus* – SO, VU, který v rámci lokality přeletuje a loví potravu, negativně ovlivněn nebude.

MĚKKOZOBI *Columbiformes*

Z běžných druhů na lokalitě sbírá potravu a hnízdí holub hřivnáč (*Columba palumbus*) a hrdlíčka zahradní (*Streptopelia decaocto*), stará hnízda se nacházejí i na dotčených dřevinách.

SVIŠŤOUNI *Apodiformes*

Rorýs obecný *Apus apus* – O, nad lokalitou pravidelně přeletuje a loví zde potravu. Při průzkumu 17. 5. 2016 byli pozorováni jednotliví jedinci i při využívání větracích otvorů na budovách na přilehlém sídlišti. Sídlíště je dle vzhledu budov po rekonstrukci, a ačkoli je většina větracích otvorů zaslepena plastovými mřížkami, některé byly upraveny (vylomení dolní části) patrně z důvodu dřívějšího hnízdění druhu, respektive jeho podpory. Dotčení druhu revitalizací zeleně je vyloučeno.

SROSTLOPRSTÍ *Coraciiformes*

ledňáček říční *Alcedo atthis* – SO, VU, I. Nad Mlýnským náhonem jednotlivě přeletuje, pravidelně pak nad řekou Odrou, pozorován i aktuálně na přeletu náhonu, 19. 3., 1 ex. V území nehnízdí, jeho dotčení je vyloučeno.

ŠPLHAVCI *Piciformes*

Přímo v území dotčeném záměrem hnízdí pouze běžný strakapoud velký *Dendrocopos major*. Severněji podél řeky Odry byl rovněž pozorován **strakapoud malý** *Dendrocopos minor* – VU. V rámci řešeného území byla rovněž pozorována žluna zelená *Picus viridis*, která hnízdí v blízkém okolí. S ohledem na výskyt a hnízdění šplhavců je doporučeno omezit kácení dřevin na dobu vegetačního klidu, s upřesněním do 15. 3. kalendářního roku v jarních měsících.

PĚVCI *Passeriformes*

V území hnízdí řada běžných druhů, a to ve vazbě na křoviny i vzrostlé dřeviny. Ve všech případech se však jedná o druhy, které zde nemají trvalá hnízda. Některé druhy pak obsazují dutiny ve stromech.

Celé území je pro pěvce poměrně atraktivní, což je dáno přítomností starších dřevin a keřového patra, mající kolem náhonu místy přirozený charakter břehového porostu. Především části se starými vzrostlými stromy, kde se nacházejí i vhodné dutiny, jsou nejvíce atraktivní. Zásahy do těchto porostů jsou koncipovány v omezené míře, přičemž nejzajímavější dřeviny nejdou přímo dotčeny či je pouze uvažováno jejich ošetření se zachováním kmene (dutinami). Zásah je tak hodnocen se zcela minimálním vlivem. Obecně prosvětlení porostů lze často vnímat i pozitivně s předpokladem pozitivního vlivu na některé druhy (např. lejsek šedý)

Z nejběžnějších druhů zde hnízdí červenka obecná *Erithacus rubecula*, kos černý *Turdus merula*, drozd zpěvný *Turdus philomelos*, sedmihlásek hajný *Hippolais icterina*, pěnice černohlavá *Sylvia atricapilla*, budníček menší *Phylloscopus collybita*, sýkora modřinka *Parus caeruleus*, sýkora koňadra *Parus major*, brhlík lesní *Sitta europaea*, pěnkava obecná *Fringilla coelebs*, zvonohlík zahradní *Serinus serinus*, zvonek zelený *Carduelis chloris* a strnad obecný *Emberiza citrinella*.

Jednotlivě pak pěvuška modrá *Prunella modularis*, drozd kvíčala *Turdus pilaris*, sýkora babka *Parus palustris*, budníček větší *Phylloscopus trochilus*, šoupálek dlouhoprstý *Certhia familiaris*, sojka obecná *Garrulus glandarius*, konopka obecná *Carduelis cannabina* a dlask tlustozobý *Coccothraustes coccothraustes*.

V úseku náhonu pod chatami a domky pravděpodobně hnízdí **lejsek šedý** *Muscicapa striata* – O a **lejsek bělokrký** *Ficedula albicollis* – NT, I, kteří zde byli registrováni v r. 2007 a 2016. Při zvážení doby zásahu (druhy jsou tažné) a míst zásahů, kdy se dle aktuálního ohledání dřevin nepředpokládá dotčení vhodných hnízdních dřevin (dutin), je možné negativní dotčení druhů vyloučit.

V otevřeném úseku v severní části území pak hnízdí rákosník zpěvný *Acrocephalus palustris*, pěnice pokřovní *Sylvia curruca* a pěnice hnědokřídla *Sylvia communis*. Řada druhů zde pak zaletuje za potravou z blízkého okolí, či hnízdí v blízkém okolí. Je to konipas bílý *Motacilla alba*, střízlík

obecný *Troglodytes troglodytes*, rehek domácí *Phoenicurus ochruros*, rehek zahradní *Phoenicurus phoenicurus*, drozd brávník *Turdus viscivorus*, pěnice slavíková *Sylvia borin*, **žluva hajní** *Oriolus oriolus* – SO, straka obecná *Pica pica*, vrabec domácí *Passer domesticus*, vrabec polní *Passer montanus* a stehlík obecný *Carduelis carduelis*.

Na tahu či mimo hnízdní období se pravidelně vyskytuje mlynařík dlouhoocasý *Aegithalos caudatus*, budníček lesní *Phylloscopus sibilatrix* a čížek lesní *Carduelis spinus*.

Dotčení ptáků záměrem revitalizace je zcela zanedbatelné, postačující je ochrana zaručení jejich hnízdění ze zákona, v případě §5a zákona 114/1992 Sb. pak přímá ochrana jejich hnízd. Z tohoto pohledu je doporučeno, aby zásahy do dřevin probíhaly mimo období hnízdění ptáků, tj. obvykle mimo 1. 4. až 31. 7. kalendářního roku, v případě doupných stromů do 15. 3. Tato doba je v daném případě dle lokalizace a stavu lokality (dřevin) postačující.

LETOUNI *Chiroptera*

Netopýři jsou velmi specifickou skupinou jak z hlediska noční aktivity, tak způsobu života, který se výrazně mění v průběhu roku. Řada druhů je synantropních, tj. jsou vázáni často výhradně na lidské stavby, kde mají nejen letní kolonie, ale mohou zde i zimovat či se dočasně ukrývat po část roku. Druhá skupina druhů je vázána na porosty dřevin (přičemž řada druhů využívá oba typy stanovišť, tj. antropogenní i přirozená), kdy využívají různé prostory ve stromech (dutiny, praskliny, škvíry), a to opět v různé části roku dle způsobu využití. Porosty dřevin, zejména těch s přirozenou skladbou a v blízkosti vodních ploch, patří k nejvýznamnějším biotopům pro netopýry jako potravního stanoviště.

V rámci dřevin preferují jednotlivé druhy netopýrů různorodé úkryty od velkých dutin (přednostně s menšími otvory) až po malé dutiny např. v koncových větvích. Menší druhy netopýrů často obsazují prostory mimo dutiny, tj. praskliny ve kmeni, štěrbin, prostory pod odstávající kůrou apod. Preferovány jsou přitom úkryty směřující do volného prostoru, umožňující snadný pohyb.

Všechny tyto typy úkrytů přitom mohou být využívány celoročně. Navíc jsou úkryty v průběhu roku často střídány, a to např. z důvodů změny teploty, výskytu parazitů, reprodukce, rušení, či pouze náhodných přesunů v rámci teritoria. Často tak nelze jednoduše vymezit, které úkryty jsou významnější a které méně, podstatná je přítomnost variabilních úkrytů v co největší míře.

Jednotlivé druhy mohou využívat dutiny ve dřevinách k zimování (obvykle listopad až březen), po dobu celého roku pak k dočasným úkrytům. Specifickým obdobím je pak doba laktace (květen až srpen), kdy jsou dutiny využívány pro mateřské kolonie, které tvoří samice s mláďaty, Takto může být ve vhodných dutinách přítomno až několik set jedinců. Druhým specifickým obdobím je doba páření (přelom léta a podzimu), kdy dutinu obývá jeden samec a několik samic.

V rámci zájmového území byly zjištěny níže uvedené druhy. Determinace některých druhů je limitována technickými možnostmi (slabý dosah signálu) a zejména variabilitou v hlasových projevech některých druhů. Nelze tak vyloučit výskyt dalších druhů zejména při migraci. Průzkum v daném období však dostatečně odpovídá na otázku, které druhy jsou zejména a trvale vázány na dotčené území, tj. mohou být zásahy bezprostředně dotčeny.

netopýr vousatý *Myotis mystacinus* – SO, IV. Zaznamenán ojedinele na přeletu podél náhonu 7. 8. 2017.

netopýr vodní *Myotis daubentonii* – SO, IV. V území početně loví kolem náhonu a řeky Odry, 7. 8. 2017 min. 10 ex. lov.

netopýr večerní *Eptesicus serotinus* – SO, IV. Opakovaně pozorován při lovu v prostoru hřbitova a kolem náhonu. 7. 8. 2017, min. 4 ex.

netopýr stromový *Nyctalus leisleri* – SO, DD, IV. Druh byl registrován na přeletu, 7. 8. 2017, 1 ex.

netopýr rezavý *Nyctalus noctula* – SO, IV. V území hojný druh, pozorován při lovu a přeletu jak na sídlišti, tak v prostoru hřbitova a kolem řeky Odry, min. 7 ex.

netopýr hvízdavý *Pipistrellus pipistrellus* – SO, IV. Zastižen jednotlivě při lovu a přeletu jak na sídlišti, tak v prostoru hřbitova, min. 3 ex. 7. 8. 2017 rovněž kolem pobřežních porostů Odry.

netopýr parkový *Pipistrellus nathusii* – SO, DD, IV. Zastižen při lovu a přeletu kolem náhonu, 7. 8. 2017, celkem min. 3 ex.

netopýr ušatý *Plecotus auritus* – SO, IV. Jednotlivě zastižen při lovu kolem hřbitova, v r. 2017 rovněž přelet a lov kolem náhonu.

Celkově lze shrnout, že pobřežní porosty kolem náhonu jsou potravně významnou základnou a řada druhů zde migruje a loví potravou. Z potravního hlediska jsou uvažované zásahy zcela bezpředmětné a nepředstavují negativní vliv.

Při kontrole území byly na některých dřevinách zaznamenány praskliny a dutiny, jakožto potenciálně vhodné úkryty, nicméně nikde nebyly nalezeny stopy po přítomnosti netopýrů či jejich trus, tj. v případě žádné z dotčené dřeviny se nepředpokládá vazba netopýrů, tj. není uvažován negativní vliv a nejsou navrhována přísnější opatření pro kácení dřevin. Lze jen obecně doporučit, že nejvhodnější doba pro kácení dřevin s dutinami je z pohledu netopýrů období podzimu (září a říjen).

Hlodavci Rodentia

veverka obecná *Sciurus vulgaris* – O, DD. V území se pravidelně vyskytuje včetně dotčených ploch, nicméně nikde na dřevinách nemá hnízda, neblíží hnízdo se nachází v severní části podél náhonu, další hnízda pak mimo lokalitu proti proudu náhonu. Dotčení druhu se proto neuvažuje, rušení je zcela zanedbatelné.

7. ZÁVĚR

Dle požadavku byl proveden průzkum území dotčeného záměrem revitalizace doprovodné zeleně kolem Mlýnské Strouhy v Odrách – Extravilán.

Přehled zjištěných druhů živočichů a jejich předpokládaného dotčení je uveden v textu práce. Z obratlovců byly zjištěny z druhů s vazbou na dotčené dřeviny pouze běžné druhy ptáků, stavějící si otevřená hnízda, a některé běžné druhy vázané na dutiny ve stromech. Zajímavější druhy ptáků a netopýři jsou vázáni na dřeviny mimo dotčené území či dřeviny, do kterých nebude zasahováno.

U řady druhů je výskyt náhodný nebo souvisí s potravní aktivitou, která však není výhradně vázaná na toto území a nebude negativně dotčena předmětným záměrem. Totéž platí pro netopýry, kteří v rámci lokality a okolí loví potravu bez specifické vazby na dotčené území, obsazování dutin zde nebylo potvrzeno.

Při průzkumu brouků vázaných na dřeviny bylo zjištěno běžné společenstvo saproxylofágů, kteří jsou v území plošně rozšíření a představují nejběžnější druhy.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že je postačující doporučení provést kácení a ošetření dřevin v době vegetačního klidu omezeného do 15. 3. kalendářního roku, přičemž za nejvhodnější období je považováno období září a října. Kácení křovin je postačující omezit na dobu mimo hnízdění ptáků (mimo 1. 4. – 31. 7. kalendářního roku). Jinak lze ošetření i kácení dřevin provádět i mimo tyto termíny za předpokladu, že bude provedeno bezprostřední ohledání dřevin před zásahem odborným biologem, který ověří absenci přítomnosti živočichů a hnízd či úkrytů. Obecně pak dodržení ochrany stávajících dřevin proti poškození při stavebních činnostech a zemních pracích dle ČSN 83 9061 - Technologie vegetačních úprav v krajině.

8. POUŽITÁ LITERATURA

- ANDĚRA M. & BENEŠ B. (2001): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze IV. Hlodavci (*Rodentia*) – část 1. Křečkovití (*Cricetidae*), hrabošovité (*Arvicolidae*), plchovití (*Gliridae*). Národní muzeum, Praha.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B. (2002): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze IV. Hlodavci (*Rodentia*) – část 2. Myšovité (*Muridae*), myšivkovití (*Zapodidae*). NM, Praha.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J. (2004): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze IV. Hlodavci (*Rodentia*) – část 3. Veverkovití (*Sciuridae*), bobrovití (*Castoridae*), nutriovití (*Myocastoridae*). Národní muzeum, Praha.

- ANDĚRA M. & HANÁK V. (2007): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze V. Letouni (*Chiroptera*) – část 3. Netopýrovití (*Vespertilionidae* – *Vespertilio*, *Eptesicus*, *Nyctalus*, *Pipistrellus* and *Hypsugo*). NM, Praha.
- ANDĚRA M. & HANZAL V. (1995): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze I. Sudokopytníci (*Artiodactyla*), zajáci (*Lagomorpha*). Národní muzeum, Praha.
- ANDĚRA M. & HANZAL V. (1996): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze II. Šelmy (*Carnivora*). Národní muzeum, Praha.
- ANDĚRA M. (2000): Atlas rozšíření savců v ČR. Předběžná verze III. Hmyzožravci (*Insectivora*). NM, Praha.
- ANONYMUS (2018): Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. - (© AOPK 2018).
- ASPÖK H., ASPÖK U. & HÖLZEL H. (1980). Die Neuropteren Europas I., II. 495pp., 355pp., Goecke et Evers, Krefeld.
- CULEK M. /ed./ (1996): Biogeografické členění České republiky. - Praha.
- DEMEK J. ed. (1987): Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČSR. Academia, Praha.
- DLABOLA J. (1954). Fauna ČSR 1. Křísi – Homoptera. 340pp., ČSAV, Praha.
- GRULICH V. & CHOBOT K. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- HANÁK V. & ANDĚRA M. (2005): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze V. Letouni (*Chiroptera*) – část 1. Vrápencovití (*Rhinolophidae*), netopýrovití (*Vespertilionidae*) – *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*. Národní muzeum, Praha.
- HANÁK V. & ANDĚRA M. (2006): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze V. Letouni (*Chiroptera*) – část 2. Netopýrovití (*Vespertilionidae* – rod *Myotis*). Národní muzeum, Praha.
- HANEL L. & ZELENÝ J. (2000). Vážky (*Odonata*), výzkum a ochrana. Metodika ČSOP číslo 9, 02/09 ZO ČOP, Vlašim.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). Příroda, Praha, 36: 1-612.
- HŮRKA K. (1996). Carabidae of the Czech and Slovak Republics. 565 pp., Kabourek, Zlín.
- HŮRKA K. 2005: Brouci České a Slovenské republiky. Beetles of the Czech and Slovak Republics.
- CHOBOT K. & NĚMEC M. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34:1–182.
- CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. (2010): Katalog biotopů České republiky. - Praha.
- JAVOREK V. (1947). Klíč k určování brouků ČSR. 654pp., Prombenger, Zlín.
- KOČÁREK P., HOLUŠA J. & VIDLIČKA Ľ. (2005). Blattaria, Mantodea, Orthoptera & Dermaptera České a Slovenské republiky. 350 pp., Kabourek, Zlín.
- KOOMEN P. & van HELSDINGEN (1996). Listing of biotopes in Europe according to their significance for invertebrates. Nature and Environment No 97. 74pp., Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- KRATOCHVÍL J. (ed.) (1959). Klíč zvířeny ČSR III. 871pp., ČSAV, Praha.
- KRATOCHVÍL J., (ed.) (1957). Klíč zvířeny ČSR II. 604pp., ČSAV, Praha.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha.
- MAY J., 1959. Čmeláci v ČSR. 187pp., ČSAZV, Praha.
- MIKÁTOVÁ B. & VLAŠÍN M. (2002): Ochrana obojživelníků. Ekocentrum Brno pro ZO ČSOP Veronica, Brno.
- MIKÁTOVÁ B., VLAŠÍN M. & ZAVADIL V. (eds.) (2001): Atlas rozšíření plazů v České republice. Agentura Ochrany Přírody a Krajiny ČR, Praha.
- MORAVEC J. (ed.) (1994): Atlas rozšíření obojživelníků v ČR. Atlas of Czech Amphibians. Praha, NM, Praha. 134 p.
- NEUHÄUSLOVÁ Z. et al. (2001): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia Praha, 341 pp.
- NOVÁK I. & SPITZER K. (1982). Ohrožený svět hmyzu. 140pp., Academia, Praha.
- NOVÁK K. (ed.) (1969). Metody sběru a preparace hmyzu. 244pp., NČSAV, Praha.
- PAVELKA M. & SMETANA V. (2003). Čmeláci. Metodika ČSOP číslo 28, 76/03 ZO ČOP, Valašské Meziříčí.
- PRUNER L. & MÍKA P. (1996): Klapalekiana. Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny, 1996, 32: 1–115.
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Stud. Geogr., Brno, 16: 1–73.
- SEJÁK J. & DEJMAL I. (eds.) (2003). Hodnocení a oceňování biotopů ČR. 428pp., Český ekologický ústav, Praha.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.], Květena České socialistické republiky 1: 103–121. – Academia, Praha.
- ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. (2006): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České Republice 2001–2003. Aventinum, Praha. 463 p.
- VYHLÁŠKA MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- ZÁKON ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V Září 19. března 2018

Mgr. Radim Kočvara

Mgr. Radim Kočvara
Září 92, 768 11 Chropyně
IČ: 230 88 031
DIČ: CZ7808155432